

Magyar Helsinki Bizottság

Dr. Völner Pál
államtitkár
pal.volner@im.gov.hu

Tárgy: párbeszéd a bíróságok függetlenségéről

Tisztelt Államtitkár Úr!

2019. júniusában a Magyar Helsinki Bizottság és az Amnesty International Magyarország levélben fordult dr. Trócsányi László igazságügyi miniszterhez, párbeszédet kezdeményezendő a bíróságok függetlenségéről. 2019 augusztusában másodszor is elküldtük a tárgyban írt levelünket – ezúttal dr. Varga Judit miniszter asszonynak, azonban megkeresésünkre válasz ezúttal sem érkezett, így 2019. november 19-én újabb próbát tettünk, és ismételten miniszter asszonyhoz fordultunk annak érdekében, hogy a közigazgatási bíróságokról és a bírósági rendszer állapotáról és függetlenségéről valódi, minden érdekelt részvételével zajló szakmai párbeszéd alakulhasson ki.

Mint azt mindhárom levelünkben jeleztük, a Magyar Helsinki Bizottság és az Amnesty International Magyarország 2018 óta, a téma hazai és külföldi kiemelkedő szakértőivel közösen foglalkozik a bíróságok függetlenségének kérdésével. Számos tanulmányunk született (például [ez](#) és [ez](#)), „Jogállamiság és a bíróságok függetlensége Magyarországon és Európában – Trendek, aggályok, lehetőségek” címmel pedig [nemzetközi konferenciát](#) szerveztünk. Miniszter asszonynak jeleztük, hogy nyílt és konstruktív párbeszédet szeretnénk folytatni mind a közigazgatási bíróságokról, mind a bíróságok függetlenségéről, és bízunk benne, hogy miniszter asszony és az Igazságügyi Minisztérium szakértői is nyitottak a szakmai párbeszédre.

Levelünkre Ön azt a választ adta, hogy „[a]z Igazságügyi Minisztérium és a civil szervezetek közötti intézményesített, rendszeres párbeszéd helye a Kormány 2012. februári határozatával létrehozott Emberi Jogi Munkacsoport”, amely „létrehozta az Emberi Jogi Kerekasztalt, amelynek 73 civil szervezet a tagja, további 40 civil és szakmai szervezet pedig meghívottként vesz részt a tematikus munkacsoport munkájában.” Ezen túlmenően emlékeztetett, hogy a Magyar Helsinki Bizottság és az Amnesty International Magyarország 2014, illetve 2017 óta nem tagjai az Emberi Jogi Kerekasztalnak. Ahogy Államtitkár Úr fogalmazott, a szervezetek „*legnagyobb sajnálatunkra nem kívántak tovább élni ezzel – az aktívan részt vevő civil és szakmai szervezetek által kiválónak minősített – együttműködési lehetőséggel.*”

Mint azt Ön is jól tudja, a Magyar Helsinki Bizottság 2014-ben a civil szervezetek hitelességét megkérdőjelező kormányzati nyilatkozatok és az úgynevezett „Norvég Alap” civil részét kezelő és abból támogatásban részesülő civilszervezetekkel szembeni megfélemlítő – utóbb alopaltanságuk miatt annak rendje és módja szerint megszüntetett – eljárásokkal szembeni tiltakozásképpen lépett ki az Emberi Jogi Kerekasztalból

Az Amnesty International Magyarország 2017 júniusában *A külföldről támogatott szervezetek átláthatóságáról szóló törvény* elfogadása után lépett ki az Emberi Jogi Kerekasztalból, amelynek 2012 óta volt a tagja. Kilépésünkkel jelezni kívántuk mélységes csalódottságunkat és felháborodásunkat, hogy a kormánypárti parlamenti többség elfogadott egy olyan, kifejezetten a független civil szervezetek ellen hozott megbélyegző és véleményünk szerint jogsértő törvényt, amelynek a célja ezeknek a szervezeteknek a megfélemlítése.

A döntésünk helyességéről az eltelt időben sem változott meg a véleményünk, ez azonban nem jelenti azt, hogy egyes, a társadalom szempontjából kiemelkedő fontosságú kérdésekben ne lenne továbbra helye a konstruktív párbeszédnek.

Tisztelt Államtitkár Úr!

A levelében írtak alapján a tájékozatlan olvasó úgy vélheti, hogy ha szervezeteink benne maradtak volna az Emberi Jogi Kerekasztalban, akkor módunk nyílt volna a bírósági rendszert érintő jogszabályok előzetes szakmai vitájában részt venni – erre kizárólag azért nem került sor, mert az Önök „legnagyobb sajnálatára” a munkacsoportot elhagytuk.

Ez azonban – ahogy az nyilvánvalóan az Ön számára is egyértelmű – egyáltalán nem igaz. Az „egyes törvényeknek az egyfokú járási hivatali eljárások megteremtésével összefüggő módosításáról szóló törvény” tervezetéről nem folyt érdemi szakmai vita, a munkacsoportban továbbra is részt vevő civilszervezetek *sem* láthatták a szöveget az Országgyűlésnek való benyújtása előtt, mint ahogy – a jogszabályban előírt társadalmi egyeztetési kötelezettség megsértése miatt – a magyar társadalom egyéb csoportjai sem mondhatták el róla a véleményüket. Tehát hiába lennének még mindig tagjai a munkacsoportnak, nem kaptunk volna a jelenlegi „zérónál” több lehetőséget a szakmai párbeszédre és egyeztetésre.

És a munkacsoportokat nem csak ennek a jogszabálynak az előkészítéséből hagyták ki. Noha, amint levelében írja, az Emberi Jogi Munkacsoport az Igazságügyi Minisztérium és a civil szervezetek közötti intézményesített párbeszéd helye, számos munkacsoportban semmilyen más érdemi tevékenység sem folyik. A munkacsoportok üléseiről készült jegyzőkönyvek elérhetőek a [kormány honlapján](#), ezek tanúsága szerint azon munkacsoportok közül, amelyeknek a mandátuma a szervezeteink szempontjából a leginkább releváns,

- Az Emberi Jogi Munkacsoport 2019-ben nem ülésezett;
- Az Egyéb Polgári és Politikai Jogokért Felelős Tematikus Munkacsoport 2019-ben nem ülésezett;
- A Hajléktalanügyért Felelős Tematikus Munkacsoport egy ülést tartott;
- A Romaügyekért Felelős Tematikus Munkacsoport 2019-ben nem ülésezett;
- A Véleménynyilvánítás Szabadságáért Felelős Tematikus Munkacsoport pedig egy ülést tartott.

Mindezek alapján kénytelenek vagyunk arra a következtetésre jutni, hogy a konzultáció elmaradásának valós oka az erre irányuló kormányzati szándék hiánya, nem pedig az tény, hogy szervezeteink kiléptek az Emberi Jogi Munkacsoportból.

Sajnálattal vesszük ezt tudomásul, de jelezzük, hogy mi a magunk részéről továbbra is készek vagyunk az érdemi párbeszédre a bíróságok függetlenségéről, vagy más, az alapvető jogok érvényesülésének szempontjából lényeges kérdésekről. Úgy véljük, beszélgetni nem csak munkacsoportokban és bizottságokban lehet. Ha az ezzel kapcsolatos álláspontjuk változik, bátran keressenek.

Budapest, 2019. december 19.

Válaszát várva, tisztelettel:

dr. Kádár András
társelnök
Magyar Helsinki Bizottság

Dr. Vig Dávid
igazgató
Amnesty International Magyarország